

Datum: Vrijdag 10 oktober 2008 10u00 tot 12u30

Plaats: Café de Fiennes

Verslag: Magali Decloedt

Deelnemers: Kris Asnong (DuBoLimburg), Valérie Cappuyns (HUBrussel), Ludwig Cardon (HoGent), Ingrid Claus (HoGent), Magali Decloedt (DHO Vlaanderen), Annita Gijbels (CeDuBo), Maggy Goossens (HA), Bernard Mazijn (UGent), Ben Minnaert (HoGent), Jan Peirsman (HA), Greet Langie (WENK), Dirk Le Roy (Sustenuto/DHO Vlaanderen), Karel Van Acker (KULeuven), Han Vandevyvere (KULeuven), Kim Verbeken (UGent).

Verontschuldigd: Paul Bertels (VIK), Chantal Block (Groep T), Walter Daems (KdG Hogeschool), Alex De Vos (UGent), Walter Dejonghe Kristel Dewulf (HoWest), Lize Jaspers (Xios), Walter Sevenhans (KdG Hogeschool), Elke Vanwildemeersch (Ecocampus), Alexis Versele (KaHoSL)

Overzicht

1. Plan C ‘Transitiemanagement als motor voor systeeminnovatie en duurzame ontwikkeling’
2. Europese module omtrent Ecodesign
3. Financiële steun voor duurzame projecten, casus van Hogeschool Gent
4. Engineering Education for Sustainable Development
5. Uitstippelen actieplan voor het lerend netwerk
6. Volgende samenkomst

1. Plan C ‘Transitiemanagement als motor voor systeeminnovatie en duurzame ontwikkeling’

Zie presentatie van Karel Van Acker op de [webpagina](#) van het lerend netwerk.

Discussie:

- Er komt reactie op het voorbeeld ‘de thuisreis van een reiskoffer’ dat Karel Van Acker in zijn presentatie aanhaalde. De reiskoffer zou dan wel recycleerbaar zijn, maar de productiemethode zelf zou meer afval veroorzaken. Vaak moeten bovendien machines omgebouwd worden.
- Veel technologische innovaties zijn reeds voorhanden. De vraag is of bedrijven hierin willen/kunnen investeren (impliceert ook een lange termijn denken).
- Interdisciplinariteit en kunnen samenwerken met professionals uit andere opleidingen is belangrijk. Het is dan ook belangrijk dat in de opleiding voldoende linken gelegd worden met andere vakgebieden.
- In de presentatie komt een beperkte rol van de overheid naar voren. Vanuit het lerend netwerk wordt het voorbeeld aangehaald van Duitsland, waar de overheid innovatie stimuleerde door een strengere regelgeving voorop te stellen dan in andere Europese landen.
Karel Van Acker reageert dat zowel een bottom-up als een top-down benadering nodig is. Op die manier kunnen ook activiteiten uitgevoerd worden die niet in de lijn van het beleid liggen, maar scheidt de overheid anderzijds wel een kader voor het handelen. Er wordt voortdurend teruggekoppeld naar de overheid.

2. Europese module omtrent Ecodesign

Ingrid Claus licht ‘Ecodesign for sustainable development’ kort toe. Het is een voorbeeld van een cursus opgesteld binnen een samenwerkingsverband tussen diverse Europese universiteiten en gesubsidieerd door de Europese Unie.

De CD met alle gebruiksklaar cursusmateriaal kan opgevraagd worden bij Ingrid Claus (ingrid.claus@hogent.be). Voor meer info, surf naar de presentatie 'uitgewerkte cursus ecodesign' op de [webpagina](#) van het lerend netwerk.

3. Financiële steun voor duurzame projecten, casus van Hogeschool Gent

Zie presentatie van Ludwig Cardon op de [webpagina](#) van het lerend netwerk.

4. Engineering Education for Sustainable Development (EESD)

Ingrid Claus brengt verslag uit van het congres EESD in september in Graz en legt de link naar het lerend netwerk (zie presentatie op de [webpagina](#) van het lerend netwerk).

Twee belangrijke aandachtspunten:

- Survey EESD toetst naar ...
 - o een officieel beleid m.b.t. DO (in onderzoek, onderwijs en interne bedrijfsvoering)
 - o opleidingsonderdelen m.b.t. DO
 - o specialisatiemogelijkheden m.b.t. DO
 - o masteropleidingen op het vlak van DO
 - o de mate waarin de integratie van DO in de curricula ondersteund wordt
 - o het milieumanagement op de campus

Het Vlaams hoger onderwijs heeft tijdens de vorige meting een zeer lage score behaald. Het is weinig waarschijnlijk dat deze score overeenkomt met de werkelijkheid. ...

- EESD 2014 Flanders?

Deelnemers achten het weinig waarschijnlijk dat de scores in de internationale survey die behaald werden door de KUL en de Ugent en dit met betrekking tot de integratie van DO in hun ingenieursopleidingen, een realistische weergave zijn van de inspanningen die op het vlak van duurzaamheid geleverd worden. Er is een algemene consensus dat het congres EESD naar Vlaanderen halen een positieve invloed zal hebben. De heer Karel Van Acker en mevrouw Greet Langie stellen voor de vraag tot engagement te stellen binnen de onderwijsinstelling waaraan zij verbonden zijn.

5. Uitstippelen actieplan voor het lerend netwerk

Via een interactieve oefening wordt op zoek gegaan naar een actieprogramma voor het lerend netwerk.

Belangrijke aandachtspunten die hierbij geformuleerd werden zijn:

- Men vestigt de aandacht op het belang van sensibilisatie en dan in het bijzonder van het lectorenkorps. Er wordt het voorstel geuit om een gezamenlijke lunch met de leden van het LN Lerarenopleiding te organiseren.
- Er bestaat een inventaris van initiatieven op het vlak van duurzaamheid in Limburg.
- Aan de UA 'Instituut voor milieukunde en duurzame ontwikkeling' werd een inventaris opgesteld in het kader van duurzaam wonen en bouwen.
- Er is nood aan degelijk cursusmateriaal en demokits .

6. Volgende samenkomst

Het lerend netwerk zal begin 2009 een volgende keer samenkomen.